

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กฤษณา อุนชน. การไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- กิติ บุศยพลากร. ผู้เสียหายในคดีอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- คณิต ณ นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2536.
- จิตติ เจริญจำ. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. กรุงเทพ-
มหานคร : บริษัทประจักษ์วงษ์จำกัด, 2531
- ชัญญา ชัยสุวรรณ. การใช้ดุลพินิจในการดำเนินคดีอาญาของอัยการ. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2526
- ฐิตาวดี ธรรมมาเสถียร. ปัญหากฎหมายเกี่ยวเนื่องอัยการสั่งคดีของพนักงานอัยการ.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2530
- นพรัตน์ อักษร. ความผิดอันยอมความได้กับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2532.

บทความ

- กุลพล พลวัน. "ความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานอัยการกับผู้เสียหายในคดีอาญา".
อัยการนิเทศ. ฉบับที่ 1 เล่ม 55 (2534).
- _____. "ระบบการดำเนินคดีอาญาโดยอัยการในประเทศไทย" วารสารอัยการ.
ปีที่ 9 ฉบับที่ 101 (พฤษภาคม 2529).

ทกเมน ภักทภิมย์. "อัยการฝรั่งเศส". ใน อัยการกับการสอบสวนคดีอาญา.

หน้า 23-30. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ
กรมอัยการ, ม.ป.ป.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. "ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาที่มีมูลของอัยการในสหรัฐ
อเมริกา" วารสารนิติศาสตร์. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (2521).

_____. "หลักการฟ้องคดีอาญาเชิงบังคับและขอบเขตการใช้ดุลพินิจของอัยการ
เยอรมัน" แผ่นปลิวเผยแพร่ในการอภิปรายทางวิชาการเรื่องการชะลอ
การฟ้องในทัศนะ อาจารย์มหาวิทยาลัย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์, 29 กันยายน 2521.

คณิต ณ นคร. "วิธีพิจารณาความอาญากับความคิดตามหลักกฎหมายแพ่ง". วารสาร
อัยการ. ปีที่ 4 ฉบับที่ 23 (มิถุนายน 2524).

_____. "วิธีพิจารณาความอาญาไทย : หลักกฎหมายกับการปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน".
วารสารนิติศาสตร์ ฉบับที่ 3 ปีที่ 15 (กันยายน 2528).

_____. "อัยการเยอรมันและการดำเนินคดีอาญาของอัยการเยอรมันก่อนฟ้อง".
ใน อัยการกับการสอบสวนคดีอาญา. หน้า 71-84.

กรุงเทพมหานคร : ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ กรมอัยการ,
ม.ป.ป.

_____. "ปัญหาการใช้ดุลพินิจของอัยการ". วารสารอัยการ. ปีที่ 5
(กันยายน 2525)

_____. "กรมอัยการ : การปฏิรูปโครงสร้างและระบบงาน" วารสารอัยการ
ปีที่ 5 ฉบับที่ 30 (กุมภาพันธ์ 2535).

ธง ลีพิงธรรม. "บทบาทของอัยการในกระบวนการยุติธรรม : การใช้ดุลพินิจของ
อัยการในประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา" ใน ธรรมะและกฎหมาย.
(พิมพ์แจกในงานถวายเป็นพระราชทานกรมอัยการ ณ วัดราชบูรณะ เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร 9 พฤศจิกายน 2524).

- ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์. "ความรับผิดชอบ (Accountability) ขององค์กรในกระบวนการยุติธรรม" เอกสารคำบรรยายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเปรียบเทียบ ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 27 สิงหาคม 2533 (อัดสำเนา)
- พงศกร จันทระศัพท์และนารี ตันทเสถียร. "ระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาญี่ปุ่น การสอบสวนและการฟ้องคดี." ใน อัยการกับการสอบสวนคดีอาญา หน้า 101-110. ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ กรมอัยการ, ม.ป.ป.
- เพ็ญ ญาณประสาท. "ศาลอาญากับกฎหมายในการปฏิบัติ". ดุลพາท. เล่ม 1 (มกราคม 2507).
- รุ่งแสง กฤตยพงษ์. "ระบบอัยการในประเทศสหรัฐอเมริกา". วารสารอัยการ. ปีที่ 14 ฉบับที่ 162 (สิงหาคม 2534).
- รองพล เจริญพันธ์. "ระบบการฟ้องคดีอาญาและการควบคุมการสังคดีของอัยการตามกฎหมายเยอรมันและญี่ปุ่น." กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2529 (อัดสำเนา)
- วงษ์ วีระพงษ์. "การไต่สวนมูลฟ้อง". ดุลพาท. เล่ม 3 (มิถุนายน 2497).
- อมร จันทรสมบูรณ์. "อำนาจสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้อง ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย". ใน อัยการกับการสอบสวนคดีอาญา. หน้า 165-182. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ กรมอัยการ, ม.ป.ป.
- อุทิศ วีรวัฒน์. "อัยการสกอตแลนด์และอัยการอังกฤษ". ใน อัยการกับการสอบสวนคดีอาญา. หน้า 48-60. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ กรมอัยการ, ม.ป.ป.
- อุทิศ แสนโกศิก. "บทบาทของอัยการในการดำเนินคดีอาญา". วารสารอัยการ. ปีที่ 10 ฉบับที่ 116 (สิงหาคม 2530)

เอกสารอื่น ๆ

คณะกรรมการกฤษฎีกา, สำนักงาน. รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. ครั้งที่ 377-33/2514.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2514.
(อัดสำเนา).

_____. รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. ครั้งที่ 381-37/2514. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2514. (อัดสำเนา).

_____. รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. ครั้งที่ 388-34/2514. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2514. (อัดสำเนา)

_____. รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. ครั้งที่ 523-44/2517. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2517. (อัดสำเนา)

_____. รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. ครั้งที่ 976-1/2529. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2529. (อัดสำเนา)

_____. รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. ครั้งที่ 977-2/2529. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2529. (อัดสำเนา)

พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498

พระราชบัญญัติข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521

ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 49 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2534

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 196

ระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2528

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 8 การสอบสวน

คำสั่งกรมตำรวจที่ 382/2530 เรื่อง การอำนวยความสะดวกในการสอบสวนคดี
อาญาลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2530

ภาษาต่างประเทศ

Books

Chronnell, Robert, J. The Future of the Crown Prosecution
Service in England and Wales. Resource Material Series
No. 42, UNAFEI FUCHU, Tokyo: December 1992.

Miller, Frank W. Prosecution: The decision to charge a
suspect with a crime, U.S.E.: Brown & Co. (Canada)
Ltd, 1974.

Philip, Cyril. The Royal commission on criminal Procedure.
N.P.: N.D.

Spack, John. Emmins on Criminal Procedure fifth Edition. N.
P. : N.D.

Smith and Bailey. The Modern English Legal System. N.P.: N.D.

Other Documents

Report on the proposed Code of Criminal Procedure for the
Kingdom of Siam, Submitted to the Commission of
Codification, Bangkok : 1917, (Ac 14/28)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

REPORT OF THE PROCEEDINGS OF THE MEETING
HELD AT THE RESIDENCE OF HIS ROYAL
HIGHNESS THE PRINCE OF
BISNULOKE,
ON THE 17TH. AND 20TH. OF JANUARY 1914.

(H.R.H. Prince of Bisnuloke had called to this meeting ; H. R.H. Prince Devawongse; H.R.H. Prince Svasti; H.E. Chao phya Yomaraj; H.E. Chao Phya abhai Raja; H.E. Phya Kalyan; Mr. Padoux; Mr. Skinner Turner. Phya Athakarn Prasit; and Mr. Guyon. H.R.H. Prince Damrong and H.E. Chao Phya Yomaraj were unable to attend the meeting; but H.E. Phya Kalyan was asked by H.R.H. Prince Damrong to represent him. Mr. L'Evesque acted as Secretary to the meeting and Phra Sathaya as Secretary to H.E. Chao Phya Abhai Raja.)

Meeting held on the 17th. of January 1914.

H.R.H. Prince of Bisnuloke opens the meeting by stating that His Majesty the King has been pleased to appoint a High Committee of composed of himself, H.R.H. Prince Devawongse; H.R.H. Prince Damrong; H.E. Chao Phya Yomaraj and H.E. Chao Phya Abhai Raja to examine a certain number of questions concerning or iminal procedure and upon the solution of which depends the nature of the provisions to be adopted for the future Code of Criminal Procedure As the members of the High Committee have no

special qualification for criminal procedure and can only express the general views of the Government on the subject dealt with. H.R.H. Prince of Bisnuloke found advisable to call together with them one of the legal advisers whose work is connected with criminal procedure so that their technical assistance may enable the members of the High Committee to give to the Code Commission such directions as meet not only the political purposes of the Government, but also the practical needs of the work to be completed. As regards the procedure to be followed by the meeting, H.R.H. proposes that the several questions be examined successively: Mr. Padoux would give first all the necessary explanations on the question submitted to the meeting and afterwards a general discussion would take place, after which the answer to be made to the question would be decided upon. This procedure is approved of and followed:

Question No.1.- Shall the right of entering criminal proceedings be limited to the Public Prosecutors or shall such right be extended to private persons?

Mr. Padoux explains that three different systems may be referred to for the prosecution of offences:

- 1) The system of private prosecution according to which the right to prosecute the offender belongs exclusively to the injured person or to any other interested person, the case is therefore instituted between private persons just in the same way as if a civil action had been entered.

2) The system of public prosecution according to which the prosecution of offences belongs exclusively to certain Government officials who are acting for the protection of the general interest of the community and not on behalf of the injured or interested person.

3) The system where prosecution is sometimes public and sometimes private and which is followed by most of the modern legislations. As this third system is that which is at present in force in Siam and as the system of exclusive public prosecution does not seem very advisable for this country, Mr. Padoux is of opinion that the present system should be maintained. Phya Kalyan, Phya Athakarn and Mr. Skinner turner are of the same opinion. H.R.H Prince Svasti observes that the system of exclusive private prosecution was that of the old Siamese Law and that the appointment of Public Prosecutors is fairly recent; but as this system of Public prosecution has worked well, he is also of opinion that it should be maintained. No body having raised objections against the present system, H.R.H Prince of Pishuloke states that the answer to question No. I shall be that the right of entering criminal proceedings must belong both to the public Prosecutors and to private persons.

"ระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2528"

หมวดที่ 1

ข้อความเบื้องต้น

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 5. (ความรับผิดชอบของอัยการ)

พนักงานอัยการมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก
ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาและจำเลย ให้พนักงานอัยการคำนึงถึง
สิทธิและเสรีภาพตามกฎหมายของผู้ต้องหาและจำเลยด้วยเสมอ

ข้อ 6. (หลักการดำเนินคดีอาญาของอัยการ)

พนักงานอัยการมีอิสระในการดำเนินคดีอาญา ภายในขอบเขต
อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของแผ่นดิน

ข้อ 7. (การรอดช่องว่างของระเบียบและการหารือ)

ในกรณีที่ระเบียบนี้ไม่ได้กล่าวถึงไว้ ให้พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจพิจารณาปฏิบัติไปตามที่เห็นสมควรโดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

หากจำเป็นจะต้องหารือในปัญหาต่าง ๆ ให้หารือไปยังอัยการพิเศษประจำเขตอัยการพิเศษฝ่าย² แล้วแต่กรณี เว้นแต่เรื่องที่เห็นสมควรจะหารือกรมอัยการโดยตรงก็ให้แสดงเหตุผลที่ต้องหารือไปด้วยกับให้สำเนาหารือให้อัยการพิเศษประจำเขต อัยการพิเศษฝ่าย³ ทราบด้วย แล้วแต่กรณี

ข้อ 8 (หน้าที่เร่งรัดคดี)

พนักงานอัยการต้องดำเนินคดีทุกคดีให้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว โดยเฉพาะคดีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขังอยู่ ให้ดำเนินคดีโดยเร็วเป็นพิเศษ

^{2,3} แก้ไขถ้อยคำจาก "อัยการพิเศษฝ่ายคดี หรืออัยการพิเศษฝ่ายคดีธนบุรี" เป็น "อัยการพิเศษฝ่าย" หนังสือที่ มท. 1203/ว 70 ลว. 31 ต.ค. 2531 ข้อ 2.

ส่วนที่ 2

เขตอำนาจและอำนาจหน้าที่

ข้อ 9. (การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ)

หัวหน้าพนักงานอัยการ เป็นผู้รับผิดชอบในการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในฐานะพนักงานอัยการภายในเขตอำนาจของตน และเมื่ออำนาจกำหนดการแบ่งภาระหน้าที่ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชาได้ตามความเหมาะสม เท่าที่ไม่ขัดต่อระเบียบนี้

ในที่ทำการอัยการซึ่งมีรองหัวหน้าพนักงานอัยการมากกว่าหนึ่งคนให้แบ่งเขตความรับผิดชอบของรองหัวหน้าพนักงานอัยการแต่ละคน ตามเกณฑ์จำนวนคดีที่ได้รับจากพนักงานสอบสวนแต่ละท้องที่ในเขตอำนาจของที่ทำการอัยการนั้น และรองหัวหน้าพนักงานอัยการคนใด จะมีเขตความรับผิดชอบเหนือเขตท้องที่ของพนักงานสอบสวนใดบ้างให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้กำหนดโดยความเห็นชอบของอัยการพิเศษประจำเขตอัยการพิเศษฝ่ายแล้วแต่กรณี และต้องรายงานให้กรมอัยการทราบด้วย

การเปลี่ยนตัวผู้ดำเนินคดีแต่ละเรื่องหรือหลายเรื่องซึ่งเกี่ยวพันกันให้กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นเท่านั้น

ข้อ 10. (คดีไม่อยู่ในเขตอำนาจ)

ในกรณีที่พนักงานอัยการประจำศาลใดเห็นว่าคดีใดไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลนั้น ให้พนักงานอัยการประจำศาลนั้น ๆ ส่งสำนวนคดีนั้นคืนพนักงานสอบสวนเพื่อส่งไปยังพนักงานอัยการประจำศาลที่คดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจ

ส่วนกลาง - อัยการพิเศษฝ่าย เป็นผู้พิจารณาสั่ง

ส่วนภูมิภาค - อัยการจังหวัด เป็นผู้พิจารณาสั่ง

ข้อ 11. (การร่วมมือกับหน่วยราชการอื่น ๆ)

ในการดำเนินคดีอาญา หากจำเป็นต้องร่วมมือกับหน่วยราชการอื่น ๆ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกฎหมายและไม่ให้เสียหายแก่ราชการของกรมอัยการ

ข้อ 12. (การรายงานข้อบกพร่องของกฎหมาย)

ในการดำเนินคดีอาญาหากพบข้อบกพร่องหรือช่องโหว่ของกฎหมาย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรับรายงานพร้อมด้วยความเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขไปยังกรมอัยการ ทั้งนี้ไม่ว่าคดีจะเสร็จเด็ดขาดแล้วหรือไม่ก็ตาม

ส่วนที่ 3

การควบคุมตรวจสอบทั่วไปและการปฏิบัติต่อสำนวน

ข้อ 13. (การควบคุมการดำเนินคดีสำคัญ)

ในคดีที่มีความสำคัญ เช่น โดยฐานความผิดโดยฐานะของผู้ต้องหา จำเลยหรือผู้เสียหาย หรือคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาเข้าดำเนินคดีด้วยตนเอง หรือเข้าร่วมควบคุมดำเนินคดีโดยใกล้ชิดและให้รายงานผลการดำเนินคดีดังกล่าวให้กรมอัยการทราบเป็นกรณีพิเศษโดยผ่านอัยการพิเศษประจำเขต อัยการพิเศษฝ่าย แล้วแต่กรณี

เมื่อได้รับสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าวในวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรับรายงานให้อัยการพิเศษประจำเขต อัยการพิเศษฝ่าย ทราบแล้วแต่กรณีการรายงานดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม หากเห็นสมควรจะเข้าดำเนินคดีหรือร่วมดำเนินคดีได้ก็ได้ แล้วให้รายงานกรมอัยการทราบ

ข้อ 14. (การรายงานสำนวนค้าง)

สำนวนคดีอาญาดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นสำนวนที่ค้างระหว่างจัดการ

คือ

- (1) ส่วนวนที่ยังมิได้ส่ง
- (2) ส่วนวนที่อยู่ระหว่างการสอบสวนเพิ่มเติม หรือให้ส่งพยาน
มาเพื่อซักถาม
- (3) ส่วนวนปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาซึ่งมีคำสั่งฟ้อง และรอส่งตัว
มาฟ้องหรือถ้าผู้ต้องหาหลบหนีและยังมิได้จัดการให้ส่งจับ
- (4) ส่วนวนที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา และอยู่ใน
ระหว่างการพิจารณาของอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี
รวมตลอดถึงส่วนวนที่อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแย้งให้ฟ้อง และอยู่
ระหว่างการพิจารณาของอธิบดีกรมอัยการด้วย
- (5) ส่วนวนที่อยู่ระหว่างขออนุญาตฟ้อง ส่วนวนปรากฏผู้ต้องหาที่
ไม่ได้ส่งตัวมา ซึ่งพนักงานอัยการสั่งฟ้องผู้ต้องหาและแจ้งให้พนักงานสอบสวนนำตัว
ผู้ต้องหามาส่งเพื่อยื่นฟ้องนั้น มิให้ถือเป็นส่วนวนค้าง
- หัวหน้าพนักงานอัยการ ต้องส่งรายงานส่วนวนค้างประจำเดือน
ตามแบบและวิธีการที่กรมอัยการกำหนดไปยังกรมอัยการ ภายในวันทำการที่หัวหน้า
ของเดือนถัดไป

ข้อ 15. (การส่งสถิติและรายงานการดำเนินคดี)

ให้หัวหน้าพนักงานอัยการ ส่งสถิติและรายงานการดำเนินคดีอาญา
ประจำเดือนตามแบบและวิธีการที่กรมอัยการกำหนดไปยังกรมอัยการภายในวันทำการที่
สืบสอบเดือนถัดไป

ข้อ 16. (การเก็บรักษาส่วนวน)

ให้พนักงานอัยการเก็บรักษาส่วนวนที่สั่งฟ้อง ส่วนวนที่สั่งไม่ฟ้องสำ
นวนเปรียบเทียบ และส่วนวนคดีวิสามัญฆาตกรรมที่อธิบดีกรมอัยการได้มีคำสั่งแล้วสำ
นวนอื่นนอกจากนี้ ให้ส่งคืนพนักงานสอบสวนเก็บรักษา แต่ให้เก็บสำเนาหนังสือส่ง
ไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 17. (ส่วนที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า)

ส่วนคดีที่มีลักษณะพิเศษอันน่าจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของพนักงานอัยการ เช่นข้อเท็จจริงในคดีเป็นเรื่องที่ไม่เคยมีมาก่อนหรือมีลักษณะร้ายแรงกระทบกระเทือนความรู้สึกของประชาชนโดยทั่วไป หรือมีปัญหาข้อกฎหมาย หรือกระบวนการพิจารณาซับซ้อนซึ่งมีเงื่อนงำเป็นพิเศษ เป็นต้น เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วให้ส่งส่วนดังกล่าวไปยังกรมอัยการทุกเรื่อง

ข้อ 18. (การเก็บและทำลายสำนวน)

สำนวนคดีอาญานอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ 17 ให้จัดการทำลายเสียได้ เมื่อพ้นกำหนดดังต่อไปนี้

(1) สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ส.1 ที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องของโจทก์ และศาลได้พิพากษาถึงที่สุด สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ส.2 เฉพาะกรณีสิ่งไม่ฟ้อง และสำนวนคดีอาญาตามสารบบ ส.3 ให้เก็บรักษาไว้มีกำหนดสอง พ.ศ.

(2) สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ส.1 ที่จำเลยให้การปฏิเสธและศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ ได้เก็บรักษาไว้มีกำหนดสี่ พ.ศ.

การทำลายสำนวน ให้กระทำโดยการเผา และให้บันทึกหลักฐานการทำลายไว้ด้วย

ข้อ 19. (การข่มหรือตัดสำนวน)

การข่มหรือตัดสำนวนการสอบสวนให้ดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

(1) สำนวนการสอบสวนคดีที่เสร็จเด็ดขาดแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ประสงค์จะข่มหรือตัดสำเนาสำนวนทั้งหมดหรือบางส่วนไปเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการอนุญาตให้ข่มหรือให้ตัดสำเนาไปได้

(2) ส่วนงานการสอบสวนคดีที่ยังไม่เสร็จเด็ดขาด หากผู้เกี่ยวข้องประสงค์จะขอขี้มหรือขอคัดสำเนาสำนวนทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการแล้วให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณา หากเห็นว่าไม่เป็นการขัดข้องหรือเสียหายแก่การดำเนินคดีให้อนุญาตให้ขี้มหรือคัดสำเนาไปได้

(3) ส่วนงานการสอบสวน ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการหากปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าได้จับกุมผู้ต้องหาผิดตัว และพนักงานสอบสวนได้ติดต่อขอให้พนักงานอัยการสั่งสอบสวนเพื่อเติมหรือให้ส่งพยานมาให้ซักถาม เมื่อพนักงานสอบสวนได้ขี้มสำนวนไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการดังกล่าว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาถ้าเห็นว่าไม่เป็นการเสื่อมเสียความยุติธรรม ก็ให้อนุญาตให้ขี้มหรือคัดสำเนาไปได้

(4) การติดต่อขอรับสำนวนการสอบสวนให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องติดต่อโดยตรงกับหัวหน้าพนักงานอัยการสำหรับส่วนกลาง กระทรวง ทบวง กรมต่างๆจะติดต่อขอจากอธิบดีกรมอัยการโดยตรงก็ได้

(5) ในกรณีที่สำนวนการสอบสวนอยู่ที่พนักงานอัยการอุทธรณ์ หรือพนักงานอัยการฎีกา ให้พนักงานอัยการอุทธรณ์ หรือพนักงานอัยการฎีกา เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ขี้มหรือคัดสำนวนการสอบสวน แล้วแต่กรณี

ข้อ 20. (การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน)

การจัดทำสารบบ บัญชี และรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาเพื่อผลในการตรวจสอบติดตาม และเร่งรัดการดำเนินคดี ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่กรมอัยการกำหนด

ให้รองอัยการพิเศษฝ่าย ตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการของพนักงานอัยการในบังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด แล้วรายงานให้กรมอัยการทราบทุกเดือนภายในวันทำการที่ห้าของเดือนถัดไปโดยผ่านอัยการพิเศษฝ่าย แล้วแต่กรณี

การตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการตามความในวรรคก่อนให้กระทำโดยอาศัยแนวทางต่อไปนี้

- (1) การปฏิบัติต่อสำนวนเป็นไปตามกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- (2) การตรวจสำนวน กระทบความเห็นและคำสั่ง ได้พิจารณาโดยถี่ถ้วน มีเหตุผลสมควรหรือไม่
- (3) การดำเนินคดีในชั้นศาลเป็นไปตามกฎหมาย คำสั่งและระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- (4) การเร่งรัดคดีได้เป็นไปตามสมควรแก่เวลาหรือไม่
- (5) การปฏิบัติภายหลังคดีเสร็จสิ้นแล้ว ได้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- (6) อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

ให้พนักงานอัยการอุทธรณ์มีหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นและพนักงานอัยการฎีกามีหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้น และพนักงานอัยการอุทธรณ์ตามที่ปรากฏในสำนวนด้วยในกรณีที่ปรากฏการปฏิบัติงานบกพร่องหากเป็นข้อบกพร่องเล็กน้อยก็ให้แนะนำตักเตือนแต่หากถึงขนาดที่จะเกิดความเสียหายและไม่อาจแก้ไขได้ ให้พนักงานอัยการอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วแต่กรณี รายงานกรมอัยการ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 อัยการกับการสอบสวน

ข้อ 21. (กรณีพนักงานสอบสวนบกพร่องหรือไม่ให้ความร่วมมือ)

ในการดำเนินคดีอาญา ถ้าพนักงานอัยการไม่ได้รับความร่วมมือจากพนักงานสอบสวน หรือพบข้อบกพร่องของพนักงานสอบสวนอาจแนะนำพนักงานสอบสวนโดยตรง หรือทำหนังสือชี้แจงข้อบกพร่องและวิธีแก้ไขหรือป้องกัน โดยทำเป็นความเห็นเสนอไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หรือกรมอัยการเพื่อแจ้งกรมตำรวจแล้วแต่กรณี

ส่วนที่ 5

อัยการกับการปล่อยชั่วคราว

ข้อ 22. (การพิจารณาและสั่งคำร้อง)

เมื่อพนักงานอัยการรับมอบตัวผู้ต้องหาพร้อมสำนวนการสอบสวน แล้วในการสั่งควบคุมผู้ต้องหาทุกรายตลอดจนการพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว พนักงานอัยการจักต้องใช้ดุลพินิจให้เหมาะสมกับลักษณะคดีและลักษณะของบุคคล และจะต้องกระทำโดยมีเหตุผลภายในขอบเขตของกฎหมาย และโดยเร็ว ในกรณีที่สั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้พนักงานอัยการแสดงผลให้ปรากฏในคำสั่งและแจ้งเหตุผลนั้นให้ผู้ยื่นคำร้องทราบด้วย

ถ้าจำเป็นต้องเรียกหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว พนักงานอัยการพึงเรียกหลักประกันพอสมควรแก่กรณี

ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้สั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

นอกจากที่ดินแล้วหลักทรัพย์ที่มีค่าอย่างอื่นเช่น อาคาร สิ่งปลูกสร้างพันธบัตรสลากออมสิน ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายได้รับรองตลอดไป แล้วตัวสัญญาใช้เงินธนาคารเป็นผู้ออกตัว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรองหนังสือรับรองของธนาคารที่รับรองว่าจะชำระเบี้ยรับแทนในกรณีผิดสัญญาประกัน (*) หรือบุคคลตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการใช้บุคคลเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวได้กำหนดไว้ก็สามารถใช้เป็นหลักประกันได้ด้วย

การฝาก การจ่าย และการถอนคืนเงินสด ซึ่งเป็นหลักประกันให้ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการนั้น ส่วนหนังสือสำคัญอย่างอื่นหรือโฉนดที่ดินให้หัวหน้าพนักงานอัยการรับผิดชอบเก็บรักษาไว้ในตู้เซฟหาก ไม่มีตู้เซฟให้เก็บรักษาไว้ในสถานที่ที่เห็นสมควร

(*) เพิ่มเติมข้อความว่า "หรือบุคคล...กำหนดไว้" ตามหนังสือที่ อส. 0018/ว

สัญญาประกันให้ทำตามแบบที่กรมอัยการกำหนด

ข้อ 23. ในกรณีผิดสัญญาประกัน ถ้าเห็นสมควร หัวหน้าพนักงานอัยการจะลดหรืองดค่าปรับก็ได้ แล้วให้รายงานกรมอัยการเพื่อทราบด้วย

หมวดที่ 2

การตรวจพิจารณาสำนวนและการใช้ดุลพินิจ

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 24. (ผู้รับผิดชอบการดำเนินคดี)^๑

ในกรุงเทพมหานคร ให้อัยการพิเศษฝ่ายเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และเมื่อเห็นสมควรจะเรียกสำนวนคดีใดมาพิจารณาดำเนินคดีได้

ความเดิมในข้อ 24.

ในส่วนกลาง ให้อัยการพิเศษฝ่าย แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและเมื่อเห็นสมควรจะเรียกสำนวนใดมาพิจารณาสั่งและว่าคดีเสียเองก็ได้

ในการดำเนินการตามข้อ 10, 38, 45 และ 46 ให้อัยการพิเศษฝ่ายแล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาสั่ง ทั้งนี้ ยกเว้นที่ทำการอัยการประจำศาลจังหวัดมโนบุรี

ในส่วนภูมิภาค ให้อัยการพิเศษประจำเขตเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการในเขตของตนให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และเมื่อเห็นสมควรจะเรียกสำนวนใดมาพิจารณาสั่งและหรือว่าคดีเสียเองก็ได้

^๑ความในข้อ 24 เดิมถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้ ตามหนังสือด่วนที่สุดที่ อส. 0018/ว 75 ลส.23 ก.ย.2536 ข้อ 1

ให้รองอัยการพิเศษฝ่ายมีหน้าที่ช่วยอัยการพิเศษฝ่าย ในการรับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และเมื่อเห็นสมควรจะเสนออัยการพิเศษฝ่ายให้เรียกสำนวนคดีใดมาดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งได้

ในการดำเนินการตามข้อ 10, 39, 45 และ 46 ให้อัยการพิเศษฝ่าย เป็นผู้พิจารณาสั่ง

ในต่างจังหวัดให้อัยการพิเศษประจำเขตเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการในเขตของตนให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และเมื่อเห็นสมควรจะเรียกสำนวนคดีใดมาพิจารณาดำเนินคดีได้

ข้อ 25. (การส่งจ่ายสำนวน)

หัวหน้าพนักงานอัยการ เป็นผู้ส่งจ่ายสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชา และต้องลงชื่อในคำสั่งพร้อมวันเดือนปีที่สั่งด้วย แม้จะสั่งให้ตนเองก็ตาม

ข้อ 26.⁷ (การพิจารณาสั่งสำนวนในกรุงเทพมหานคร)

ภายใต้บังคับ ข้อ 24

(1) ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ตามความเห็นพนักงานสอบสวน และหัวหน้าพนักงานอัยการเห็นชอบ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ออกคำสั่งฟ้องและลงนามในคำฟ้อง และคำสั่งดังกล่าวเป็นยุติ

(2) ในกรณีที่พนักงานอัยการ มีความเห็นควรสั่งฟ้องแย้งความเห็นของพนักงานสอบสวนให้รองอัยการพิเศษฝ่ายรับผิดชอบเป็นผู้ออกคำสั่งฟ้องและคำสั่งดังกล่าวเป็นยุติ หากรองอัยการพิเศษฝ่ายผู้รับผิดชอบมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง ให้อัยการพิเศษฝ่ายเป็นผู้พิจารณาสั่ง

⁷ ความในข้อ 26 เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้ ตามหนังสือด่วนที่สุด อส. 0018/ว 75 ลว. 23 ก.ย. 2536 ข้อ 2

(3) ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องให้รองอัยการพิเศษฝ่าย เป็นผู้พิจารณาความเห็นเสนออัยการพิเศษฝ่ายเพื่อพิจารณาสั่ง ในกรณีที่อัยการพิเศษฝ่ายมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145

ความเดิมในข้อ 26

* ข้อ 26. (การพิจารณาสั่งสำนวนในส่วนกลาง)

ภายใต้บังคับ ข้อ 24

(1) ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นควรสั่งฟ้องตามความเห็นของพนักงานสอบสวนและหัวหน้าพนักงานอัยการเห็นชอบ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ออกคำสั่งฟ้องและลงนามในคำสั่ง และคำสั่งดังกล่าวเป็นยุติ

(2) ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นควรสั่งฟ้องแย้งความเห็นของพนักงานสอบสวนให้รองอัยการพิเศษฝ่ายผู้รับผิดชอบเป็นผู้ออกคำสั่งฟ้อง และคำสั่งดังกล่าวเป็นยุติ หากรองอัยการพิเศษฝ่ายผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องให้อัยการพิเศษฝ่ายเป็นผู้พิจารณาสั่ง

(3) ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องให้รองอัยการพิเศษฝ่ายผู้รับผิดชอบเป็นผู้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง แล้วให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายพิจารณาความอาญา มาตรา 145 หากรองอัยการพิเศษฝ่ายผู้รับผิดชอบเห็นควรสั่งฟ้อง ให้อัยการพิเศษฝ่ายเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ความในข้อ 27 เดิม ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้ตามหนังสือด่วนที่สุด อส. 0018/75 ลว 23 ก.ย. 2536 ข้อ 3 (มีข้อความต่อหน้าถัดไป)

ข้อ 27. (การพิจารณาสิ่งสำนวนในต่างจังหวัด) ^๕

ในต่างจังหวัดให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนตรวจพิจารณาแล้วทำความเห็นเสนอรองอัยการจังหวัด เพื่อทำความเห็นเสนออัยการจังหวัดอีกชั้นหนึ่ง หรือพิจารณามีคำสั่งในคดีนั้นเองตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) สำนวนคดีประเภทปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา (ส.1) ให้รองอัยการจังหวัดตรวจพิจารณาและทำความเห็นเสนอต่ออัยการจังหวัดทุกคดี ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้องให้ตรวจร่างคำฟ้องเสนอต่ออัยการจังหวัดด้วย เมื่ออัยการจังหวัดมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับความเห็นควรสั่งฟ้องนั้นแล้ว ให้อัยการจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำฟ้องคดีนั้น วันแต่กรณีจำเป็นและเร่งด่วนให้รองอัยการจังหวัดผู้อาวุโสมีอำนาจลงนามในคำฟ้องคดีนั้นสำหรับคดีที่ฟ้องด้วยวาจาให้รองอัยการจังหวัดพิจารณาสั่งฟ้องไปได้เลย

(8) ต่อ ความเดิมในข้อ 27

* ข้อ 27 (การพิจารณาสิ่งสำนวนในส่วนภูมิภาคและมณฑลบุรี)

ในส่วนภูมิภาคในที่ทำการอัยการประจำศาลจังหวัดมณฑลบุรี ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนตรวจพิจารณาแล้วทำความเห็นเสนอรองอัยการจังหวัด เพื่อทำความเห็นเสนออัยการจังหวัดอีกชั้นหนึ่ง หรือพิจารณามีคำสั่งในคดีนั้นเองตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) สำนวนคดีประเภทปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา (ส.1) ให้รองอัยการจังหวัดตรวจพิจารณาและทำความเห็นเสนอต่ออัยการจังหวัดทุกคดี ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้องให้ตรวจร่างคำฟ้องเสนอต่ออัยการจังหวัดด้วย เมื่ออัยการจังหวัดมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับความเห็นควรสั่งฟ้องนั้นแล้ว ให้อัยการจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำสั่งฟ้องคดีนั้น วันแต่เป็นกรณีจำเป็นและเร่งด่วนให้รองอัยการจังหวัดผู้อาวุโสมีอำนาจลงนามในคำสั่งคดีนั้น สำหรับคดีที่ฟ้องด้วยวาจาให้รองอัยการจังหวัดพิจารณาสั่งฟ้องไปได้โดยไม่ต้องเสนอความเห็นต่ออัยการจังหวัด

(2) ส่วนวนคดีประเภทปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ส.2) ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(ก) คดีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ไม่ว่าพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือรองอัยการจังหวัดจะมีความเห็นฟ้องด้วยกับพนักงานสอบสวนหรือมีความเห็นควรสั่งฟ้องก็ตามให้เสนอความเห็นต่ออัยการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่งในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้องให้นำความ ข้อ 24 (1) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(ข) คดีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง แต่พนักงานอัยการผู้ตรวจสำนวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้รองอัยการจังหวัดเสนอความเห็นต่ออัยการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่ง

(ค) คดีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง และพนักงานอัยการเจ้าของสำนวน ทั้งรองอัยการจังหวัดเห็นฟ้องด้วยกับความเห็นควรสั่งฟ้องนั้น ให้รองอัยการจังหวัดพิจารณาสั่งคดีไปได้โดยไม่ต้องเสนอความเห็นให้อัยการจังหวัดพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง เว้นแต่คดีนั้นเป็นคดีสำคัญตามนัยข้อ 28 ให้อัยการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาสั่ง

(ง) คดีที่พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบ (ส.2 ก) ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอความเห็นต่อรองอัยการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่งโดยไม่ต้องเสนอความเห็นต่ออัยการจังหวัด เว้นแต่เห็นว่าพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบไม่ชอบ ให้รองอัยการจังหวัดเสนออัยการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่งไม่ต้องเสนอความเห็นต่ออัยการจังหวัด

(3) ส่วนวนคดีประเภทไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิด (ส.3) ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอความเห็นต่อรองอัยการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่งโดยไม่ต้องเสนอความเห็นต่ออัยการจังหวัดเว้นแต่เป็นกรณีที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือรองอัยการจังหวัดเห็นว่าควรสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไป หรือแก้ไขสำนวนเป็นคดีประเภทปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ส.2) จึงให้รองอัยการจังหวัดเสนออัยการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาสั่ง

(4) ในกรณีที่เห็นควรสั่งสอบสวนเพิ่มเติม หรือสั่งให้ส่งพยานมาให้ซักถามให้เสนอความเห็นตามลำดับ เพื่อให้อัยการจังหวัดพิจารณาสั่ง

(5) คดีชั้นสูตรพลิกศพ ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอความเห็นต่อรองอัยการจังหวัด ซึ่งความตายเกิดขึ้นในเขตความรับผิดชอบเพื่อพิจารณาสั่ง แต่ถ้ารองอัยการจังหวัดเป็นเจ้าของสำนวน ก็ให้พิจารณาสั่งคดีนั้นได้เอง

ข้อ 28.^๑ (การพิจารณาคดีสำคัญ)

คดีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพล หรือคดีที่ประชาชนสนใจหรือคดีความผิดบางประเภทที่รัฐมีนโยบายป้องกันและปราบปรามเป็นพิเศษ ซึ่งกรมอัยการได้แจ้งให้ทราบเพื่อถือปฏิบัตินั้น ในกรณีที่จะมีคำสั่ง ไม่ฟ้องทุกข้อหาหรือบางข้อหา ให้เสนอสำนวนพร้อมบันทึกความเห็นเพื่อพิจารณาดังนี้

(1) ในกรุงเทพมหานคร ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเสนอไปยังอัยการพิเศษฝ่าย^{1๐} แล้วแต่กรณี

(2) ในส่วนภูมิภาค ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเสนอไปยังอัยการพิเศษประจำเขต

เมื่ออัยการพิเศษฝ่าย¹¹ หรืออัยการพิเศษประจำเขตแล้ว แต่กรณีพิจารณาและมีคำสั่งประการใด ให้ปฏิบัติไปตามนั้น

^๑ ข้อ 28 คดีสำคัญ กรมอัยการกำหนดหลักเกณฑ์ประเภทคดีสำคัญไว้ ตามหนังสือที่ มท.1203/ว ลว.24 มี.ย.2531

^{1๐.11} ดู (2)

ข้อ 29. (การออกคำสั่งกรณีสิทธิฟ้องคดีอาญาระงับ)¹²

สิทธิฟ้องคดีอาญาระงับไปโดยกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตาย
- (2) ในคดีความผิดต่อส่วนตัวเมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย
- (3) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง
- (4) เมื่อมีกฎหมายที่ออกใช้ในภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดเช่นนั้น
- (5) เมื่อคดีขาดอายุความ
- (6) เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ

ในกรณีที่สิทธิฟ้องคดีอาญาระงับให้พนักงานอัยการสั่งว่า "สิทธิฟ้องคดีอาญาระงับเพราะ (ระบุงกรณีสิทธิคดีอาญาระงับ) ยุติการดำเนินคดี" โดยไม่ต้องปฏิบัติตาม มาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การสั่งยุติการดำเนินคดีกรณีสิทธิฟ้องคดีอาญาระงับตาม (1) ให้หัวหน้าพนักงานอัยการหรือรองหัวหน้าพนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาตามคำสั่ง สำหรับกรณีสิทธิฟ้องคดีอาญาระงับตาม (2) (3) (4) (5) และ (6) ให้รองอัยการพิเศษฝ่ายหรือรองอัยการพิเศษประจำเขตแล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาสั่งเพื่อประโยชน์ในการสั่งคดีตามข้อนี้ ให้พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถามได้และเมื่อมีคำสั่งยุติการดำเนินคดีตามข้อนี้ ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งยุติการดำเนินคดีแก่พนักงานสอบสวน เพื่อแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว โดยอนุโลมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 146

¹² ความในข้อ 29 เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนดังพิมพ์ไว้ตามหนังสือที่

ถ้าความปรากฏภายหลังว่า เหตุในการออกคำสั่งไม่ถูกต้องให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเห็นแล้วส่งสำนวนพร้อมความเห็นไปให้อัยการพิเศษฝ่ายหรืออัยการพิเศษประจำเขตแล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาสั่งเพิกถอนคำสั่งนั้น

ข้อ 29. ทวิ (การออกคำสั่งกรณีสิทธิฟ้องคดีอาญาระงับไปในชั้นศาล)¹³

ถ้าความปรากฏแก่พนักงานอัยการว่าสิทธิฟ้องคดีอาญาได้ระงับไปตามข้อ 29 ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้พนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นพนักงานอัยการอุทธรณ์หรือฎีกา แล้วแต่กรณี แกลงข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ศาลทราบ

ถ้าความปรากฏต่อศาลเองว่า สิทธิฟ้องคดีอาญาระงับไป หรือตามที่พนักงานอัยการได้แกลงตามวรรคแรกและศาลได้สอบถามพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นเป็นผู้แกลงข้อเท็จจริงให้ศาลทราบ

ในกรณีที่ศาลที่คำสั่งให้จำหน่ายคดีโดยอ้างเหตุสิทธิขาดคดีอาญามาฟ้องได้ระงับไปตามข้อ 29 ถ้าเป็นกรณีตามข้อ 29(1) ในหัวหน้าพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นหัวหน้าพนักงานอัยการอุทธรณ์หรือพนักงานอัยการฎีกาแล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาสั่งยุติการดำเนินคดี ถ้าเป็นกรณีตามข้อ 29 (2)(3)(4) และ (6) สำหรับในกรุงเทพมหานคร ให้อัยการพิเศษฝ่าย หรือรองอัยการพิเศษฝ่ายที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาสั่งยุติการดำเนินคดี ส่วนในจังหวัดอื่นให้อัยการพิเศษประจำเขต หรือรองอัยการพิเศษประจำเขตที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาสั่งยุติการดำเนินคดี ทั้งนี้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าเห็นว่ามีใช้กรณีตามข้อ 29 ก็ให้อุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

สำหรับกรณีที่ศาลมีคำพิพากษายกฟ้องโดยอ้างเหตุคดีขาดอายุความ ให้พิจารณาดำเนินการตามระเบียบนี้ว่าด้วยการดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์และฎีกาต่อ

ข้อ 30. (หน้าที่สิ่งคดีบางประการของกองคดีในส่วนกลาง)¹⁴

¹³ แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 29 ทวิ ตามหนังสือที่ อส 0004/ว 48 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 253

^{14, 15} แก้ไขถ้อยคำจาก "กองคดีอาญาและกองคดีอาญาธนบุรี" เป็น "กองคดีในส่วนกลาง" ตามหนังสือที่ มท.1203/ว 70 ลว. 31 ต.ค. 2531

กองคดีในส่วนกลาง¹⁵ หากพนักงานอัยการมีความเห็นว่า ควรให้มีการสอบสวนเพิ่มเติม หรือเรียกพยานมาเพื่อซักถาม หรือให้ทำการสอบสวนต่อไป หรือการเปรียบเทียบไม่ชอบ แล้วแต่กรณี ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่ง ส่วนกรณีมีความเห็นว่า ควรงดการสอบสวนหรือการเปรียบเทียบชอบแล้ว ให้รองหัวหน้าพนักงานอัยการ เป็นผู้พิจารณาสั่ง

ข้อ 31. (การสั่งงดการสอบสวน)

การที่พนักงานอัยการจะสั่งงดการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 นั้น ให้กระทำต่อเมื่อเห็นว่าพนักงานสอบสวนได้สืบสวนสอบสวนอย่างเต็มที่โดยละเอียดรอบคอบแล้ว แต่ยังไม่สามารถรู้ตัวผู้กระทำความผิดได้เท่านั้น

ข้อ 32. (หลักการทั่วไปในการตรวจพิจารณาสำนวน)

พนักงานอัยการต้องตรวจพิจารณาสำนวนโดยละเอียดรอบคอบ พนักงานอัยการต้องทำความเข้าใจในสำนวนการสอบสวนโดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1) ข้อเท็จจริงจากการสอบสวน ระบุวัน เวลา สถานที่เกิดเหตุและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- (2) การพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวน เช่น พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ รวมทั้งค่าให้การของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน
- (3) แนวทางการดำเนินคดี เพื่อให้ศาลลงโทษจากพยานหลักฐานคำรับสารภาพและข้อกฎหมาย จะทำให้ศาลลงโทษได้หรือไม่
- (4) คำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามบทกฎหมายใด รวมทั้งจะใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยได้หรือไม่

ในกรณีที่สำนวนการสอบสวนมีทั้งปรากฏตัวผู้กระทำความผิด และไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด ให้ถือว่าเป็นสำนวนประเภทปรากฏตัวผู้กระทำความผิด พนักงานอัยการ ไม่ต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด

ข้อ 33. (การสั่งคดีสำหรับผู้ต้องหาที่ยังเรียกหรือจับตัวไม่ได้ และการทบทวนความเห็นหรือคำสั่ง)^{1๘}

ในคดีที่พนักงานอัยการเห็นว่า ควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ยังเรียกหรือจับตัวไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 วรรคท้าย ให้สั่งว่า "เห็นควรสั่งฟ้องแต่ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหา แจ้งอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ว่าราชการจังหวัดออกหมายจับภายในอายุความ...ปี" และเมื่อได้ตัวผู้ต้องหาแล้วให้พนักงานอัยการสั่งการให้มีการแจ้งข้อหาและสอบสวนผู้ต้องหานั้นให้เรียบร้อยเสียก่อน

เมื่อได้สอบสวนผู้ต้องหาตามวรรคก่อนแล้ว ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 ถ้าเห็นควรสั่งไม่ฟ้องให้ปฏิบัติตาม ข้อ 53

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหลายคนกระทำผิดในคดีเดียวกัน และได้ฟ้องผู้ต้องหาบางคนที่ได้ตัวไว้แล้ว แต่ศาลพิพากษายกฟ้อง คดีถึงที่สุด ให้พนักงานอัยการทบทวนความเห็นหรือคำสั่งสำหรับผู้ต้องหาที่ยังไม่ได้ยื่นฟ้อง และมีอำนาจสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 ได้

ข้อ 34. (การสั่งคดีความผิดหลายฐานซึ่งเกี่ยวพันกัน)

กรณีที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีอาญาที่มีความผิดหลายฐานซึ่งเกี่ยวพันกัน พนักงานอัยการประจำศาลที่มีอำนาจชำระในฐานความผิดซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่า ย่อมมีอำนาจสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องทุกข้อหาที่ต่างฐานกันนั้นได้

ถ้าพนักงานอัยการประจำศาลใดไม่ประสงค์จะสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีเกี่ยวพันกัน เฉพาะคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอื่น ก็อาจส่งสำนวนคดีสำหรับข้อหาดังกล่าวไปให้พนักงานสอบสวนนำส่งพนักงานอัยการประจำศาลนั้น เป็นผู้ดำเนินตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 22

^{1๘} ความในข้อ 33 เดิมถูกยกเลิก และใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้ ตามหนังสือที่ อส 0004/ว 72 ลว 5 ส.ค.2535.

ข้อ 35. (การสั่งสอบสวนเพิ่มเติมก่อนมีคำสั่ง)

ก่อนมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ให้พนักงานอัยการพิจารณาพยานหลักฐานในคดีให้ได้ความแน่ชัดเสียก่อนว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดหรือไม่ หากยังไม่แน่ชัดก็ให้สั่งสอบสวนเพิ่มเติมตามรูปคดี

ในคดีแม้จะมีคำรับสารภาพของผู้ต้องหาอยู่แล้วก็ตาม ก็ควรพิจารณาพยานหลักฐานให้แน่ชัดเสียก่อนตามนัยแห่งวรรคหนึ่ง

ข้อ 36. (การนำพยานหลักฐานนอกสำนวนเข้าสืบ)

ในคดีที่ฐานความผิดเป็นประเภทเดียวกัน เช่น ฐานทำร้ายร่างกายกับฐานทำร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัส ฐานลักทรัพย์กับฐานชิงทรัพย์ ถ้าพนักงานอัยการสั่งฟ้องในฐานหนึ่ง เช่น สั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานทำร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัส หรือสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานชิงทรัพย์ เช่นนี้ พนักงานอัยการไม่ต้องสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาฐานทำร้ายร่างกายหรือฐานลักทรัพย์อีก

ข้อ 37. (การนำพยานหลักฐานนอกสำนวนเข้าสืบ)

ถ้าเห็นสมควรและจะไม่ใช่ที่เสียหายแก่คดี พนักงานอัยการจะนำพยานหลักฐานที่ยังไม่ได้สอบสวน หรือไม่ปรากฏในการสอบสวน เข้าสืบแสดงต่อศาลก็ได้แต่ควรจะต้องสั่งให้พนักงานสอบสวนเพิ่มเติม หรือส่งพยานมาเพื่อซักถามเสียก่อนเพื่อจะได้ทราบน้ำหนักแห่งพยานหลักฐานนั้น ๆ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นสมควรให้สอบสวนผู้ต้องหาที่สั่งไม่ฟ้องบางครั้ง เป็นพยานควรให้พนักงานสอบสวนนั้นภายหลังจากมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว

ข้อ 38. (การแนะนำให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดี)

เมื่อพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้ว เห็นว่าควรจะได้ดำเนินคดีกับพยานในคดีนั้นบางคน หรือบุคคลภายนอกอื่นที่พาดพิงถึง ให้พนักงานอัยการแนะนำพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าว หากพนักงานสอบสวนเพิกเฉย ไม่ดำเนินการภายในเวลาอันสมควร ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามข้อ 21. หากดำเนินตามข้อ 21. ไม่เป็นผลให้รายงานกรมอัยการเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ 39. (การดำเนินคดีผิดตัว)

หากปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่ามีการจับกุม สอบสวน หรือฟ้องผู้ต้องหาหรือจำเลยผิดตัว ให้พนักงานอัยการรีบดำเนินการเพื่อสั่งไม่ฟ้องหรือถอนฟ้องคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น ๆ โดยมิชักช้า

ข้อ 40.¹⁷ (การแจ้งให้ปฏิบัติเกี่ยวกับการของกลาง)

สำนวนการสอบสวนที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง พนักงานอัยการจะต้องแจ้งให้ปฏิบัติเกี่ยวกับของกลาง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85

ข้อ 41. (มารยาทในการสั่งคดีของอัยการจังหวัด)

อัยการจังหวัดไม่พึงสั่งการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในฐานะรักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ 42. (การประสานงานเพื่อรักษาความลับในสำนวน)

เพื่อประโยชน์ในการประสานงานราชการ เพื่อรักษาความลับในสำนวนและเพื่อให้พนักงานอัยการได้มีโอกาสทราบว่า สำนวนได้ดำเนินการไปแล้วอย่างไร หากมีกรณีและผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งสอบสวนเพิ่มเติม ให้พนักงานอัยการประจำที่ทำการอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด เป็นผู้จัดทำหนังสือสอบสวนเพิ่มเติมในนามผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นกรณีสำนวนของที่ทำการอัยการ

¹⁷ ข้อ 40 กรมอัยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินคดีและการแจ้งผลของกลางตามหนังสือที่ มท. 1203/1 ลว. 2 ม.ค. 2530.

จังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัดหรือนอกตัวจังหวัดและให้ส่งสำเนาหนังสือสอบสวนเพิ่มเติมไปยังที่ทำการอัยการเจ้าของเรื่องเพื่อทราบด้วย

การทำหนังสือสอบสวนเพิ่มเติมในนามผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีสำนวนของที่ทำอัยการจังหวัดประจำศาลแขวงหรือของที่ทำอัยการจะจำกัดได้แก่ และเขาวชนประจำจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการประจำที่ทำการนั้น ๆ

ข้อ 43. (การปฏิบัติในการส่งสำนวนที่มีความเห็นแย้ง)

ให้นำความในข้อ 42. มาใช้บังคับในการส่งสำนวนที่มีความเห็นแย้งไปให้อธิบดีกรมอัยการ เพื่อชี้ขาดในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแย้งคำสั่งไม่ฟ้องไม่อุทธรณ์ และไม่ฎีกา ของพนักงานอัยการด้วยโดยอนุโลม

ในการส่งสำนวนที่มีความเห็นแย้งที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้จัดการตัดค่าเบิกความขึ้นศาล ค่าพิพากษาของศาล และเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมส่งไปพร้อมกับสำนวนทุกครั้งและให้แจ้งไปด้วยว่าได้เตรียมค่าฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกาเพื่อขึ้นศาลภายในกำหนดไว้แล้ว

ข้อ 44. (การปฏิบัติกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดแย้งคำสั่งไม่ฟ้องบางข้อหา)

ในคดีที่การกระทำของผู้ต้องหาเป็นกรรมเดียว แต่ผิดกฎหมายหลายบทที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องในบางบท และผู้ว่าราชการจังหวัดแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการนั้น พนักงานอัยการพึงรอการฟ้องคดีไว้จนกว่าอธิบดีกรมอัยการจะได้ชี้ขาดคดีนั้นแล้ว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2

การแจ้งข้อหา

ข้อ 45. (การพิจารณาฐานความผิดและการแจ้งข้อหา)

การพิจารณาฐานความผิดย่อมพิจารณาจากการกระทำที่ผู้ต้องหา ถูกกล่าวหาพนักงานอัยการจะพิจารณาแต่เฉพาะฐานความผิดที่พนักงานสอบสวนได้ แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบและมีความเห็นไว้เท่านั้นไม่ได้ หากการกระทำที่กล่าวหาเป็น ความผิดฐานอื่นด้วย ให้พนักงานอัยการพิจารณาสิ่งคดีในความผิดฐานอื่นนั้นด้วยแต่ ก่อนสิ่งคดี ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการในเรื่องการแจ้งข้อ หาให้ครบถ้วนเสียก่อน

ข้อ 46. (การแจ้งข้อหาเพิ่มเติม)

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานอื่น ต่าง จากความเห็นของพนักงานสอบสวนให้ดำเนินการให้การแจ้งข้อหาตามนัยข้อ 45. เสียก่อน

ข้อ 47. (การแจ้งข้อหาเพิ่มเติมกรณีฟ้องให้ศาลเลือกโทษ)

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรฟ้องผู้ต้องหาฐานในฐาน หนึ่งเช่นลักทรัพย์หรือรับของโจร และในกรณีนั้น พนักงานอัยการเห็นว่าอาจฟ้องให้ ศาลเลือกโทษผู้ต้องหาได้ และพนักงานอัยการได้เลือกฟ้องดังกล่าวให้ดำเนินการ ให้มีการแจ้งข้อหาตามนัยข้อ 45. เสียก่อน

ส่วนที่ 3

การสืบสวนเพิ่มเติม

ข้อ 48. (เหตุที่สืบสวนเพิ่มเติม)

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เมื่อพนักงานอัยการเห็นสมควร หรือผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องในคดีร้องขอพนักงานอัยการอาจสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนเพิ่มเติมเพื่อออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องต่อไป

¹⁸ สำหรับในกรุงเทพมหานคร ก่อนที่จะออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีเฉพาะที่มีการร้องขอความเป็นธรรมให้พนักงานอัยการเสนอสำนวนพร้อมด้วยบันทึกความเห็นแยกต่างหากจาก อ.ก.4 เสนอสำนวนงานอัยการสูงสุดพิจารณา

ข้อ 49. (การสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถาม)¹⁹

เมื่อผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องในคดีร้องขอต่อพนักงานอัยการว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการสอบสวนก็ดี เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าพยานให้การโดยไม่สมัครใจหรือให้การขัดต่อความจริงก็ดี หรือเมื่อมีเหตุอื่นที่เห็นสมควร และพนักงานอัยการเห็นว่า การซักถามพยานจะได้รับความชัดแจ้งและรวดเร็วกว่า การสอบสวนเพิ่มเติมให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนส่งพยานคนใดมาให้ซักถามก็ได้

ในการซักถามพยาน พนักงานอัยการต้องกระทำร่วมกับหัวหน้าหรือรองหัวหน้าพนักงานอัยการและในกรณีที่พนักงานสอบสวนประสงค์จะขอฟังการซักถามด้วยก็ให้เปิดโอกาสให้ฟังได้ ทั้งนี้ ให้พนักงานอัยการผู้ซักถามบันทึกถ้อยคำของพยานที่ซักถามตามแบบและวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 และมาตรา 11 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยอนุโลม

ข้อ 50. (คดีผู้กระทำผิดติดนิสัย)

ผู้ต้องหาในคดีใดอยู่ในข่ายผู้กระทำผิดติดนิสัยที่ต้องฟ้องขอให้กักกัน หรืออยู่ในข่ายที่อาจขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่น ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหา และสอบสวนเพิ่มเติมให้ได้ความว่าผู้ต้องหากระทำผิดติดนิสัยหรือให้ได้ความว่าเป็นกรณีที่อาจขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่นได้ แล้วพิจารณาสั่งไปตามรูปคดี²⁰

¹⁸⁻¹⁹ ความในข้อ 48. วรรคสองเดิมและความเดิมในข้อ 49. วรรคสาม ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่ดังที่พิมพ์ไว้ ตามหนังสือด่วนที่สุด อส 0018/75 ลว 23 ก.ย. 2536 ข้อ 4. ข้อ 5. ตามลำดับ

ความเดิมในข้อ 48. วรรคสอง

"สำหรับส่วนกลางยกวันที่ทำการอัยการประจำศาลจังหวัดมีนบุรีก่อนที่จะออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดี เฉพาะที่มีการร้องขอความเป็นธรรม ให้พนักงานอัยการเสนอสำนวนพร้อมด้วยบันทึกความเห็นแยกต่างหากจาก อ.ก.4 เสนอกรมอัยการพิจารณา"

ความเดิมในข้อ 49. วรรคสาม (ยกเลิกโดยไม่มีข้อความใหม่แทน)

"สำหรับกลางยกวันที่ทำการอัยการประจำศาลจังหวัดมีนบุรีก่อนที่จะออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดี เฉพาะที่มีการร้องขอความเป็นธรรมให้พนักงานอัยการเสนอสำนวนพร้อมด้วยบันทึกความเห็นแยกต่างหากจาก อ.ก.4 เสนอกรมอัยการพิจารณา"

²⁰ หนังสือที่ มท.1203/ว 6 ลว. 28 ม.ค. 2531 เรื่องระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการบังคับใช้วิธีการเพื่อความความปลอดภัย พ.ศ. 2531

ส่วนที่ 4

การใช้ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้อง

ข้อ 51. (หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้อง)

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าการฟ้องคดีใดจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชนหรือจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงแห่งชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศให้เสนอความเห็นพร้อมสำนวนไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อสั่ง

ข้อ 52. (การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน)

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนกันผู้ต้องหาซึ่งได้รวมกระทำผิดด้วยกันคนใดคนหนึ่งเป็นพยานให้พนักงานอัยการพิจารณาโดยรอบคอบ โดยคำนึงว่าถ้าไม่กันผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งเป็นพยานแล้วพยานหลักฐานที่มีอยู่ เพียงพอแก่การที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดหรือไม่ และอาจแสวงหาพยานหลักฐานอื่นแทนเพื่อให้เพียงพอแก่การที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดนั้นได้หรือไม่ รวมทั้งความคาดหมาย ในการที่ผู้นั้นจะเบิกความเป็นประโยชน์ในการพิจารณาหรือไม่ด้วย

เมื่อพนักงานอัยการได้วินิจฉัยตามนัยแห่งวรรคหนึ่งแล้ว และพนักงานอัยการเห็นควรกันผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งเป็นพยานให้พนักงานอัยการออกคำสั่งไม่ฟ้องต่อนั้นแล้วให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนถ้อยคำผู้ถูกกันไว้เป็นพยานนั้นเป็นพยานประกอบสำนวนต่อไป

ในคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 144, 149, 167 และ 201 ถ้าปรากฏว่าผู้ต้องหาเต็มใจให้การเป็นพยานในชั้นสอบสวนหรือเคยถูกอ้างเป็นพยานพนักงานอัยการโจทก์ และได้เบิกความยืนยันการกระทำผิดของเจ้าพนักงานผู้รับสินบนทจนศาลพิพากษาลงโทษเจ้าพนักงานผู้นั้น และคดีถึงลงแล้ว ให้พนักงานอัยการเสนอความเห็นพร้อมสำนวนไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อสั่ง

ข้อ 53. (การกลับคำสั่งฟ้องเดิม)

คำสั่งของพนักงานอัยการเป็นสิ่งที่ผูกมัดตัวบุคคล

ในกรณีที่พนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นใดเห็นควรกลับคำสั่งฟ้องเดิมของพนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นนั้น ให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเข้าใจแล้วส่งสำนวนพร้อมด้วยความเห็นไปให้อัยการพิเศษฝ่ายหรืออัยการพิเศษประจำเขาเป็นผู้สั่ง แล้วแต่กรณี

ข้อ 54. (วิธีปฏิบัติเมื่อมีคำสั่งไม่ฟ้อง)

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนออธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ตามความในมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สำนวนที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องซึ่งต้องเสนออธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามความในมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นหมายความว่าตลอดถึงสำนวนที่ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหามาฟ้องซึ่งพนักงานสอบสวนส่งมาตามความในมาตรา 141 และมาตรา 142 นั้นด้วย แต่ไม่หมายถึงสำนวนที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบหรือพนักงานอัยการได้สั่งให้เปรียบเทียบ หรือสำนวนไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา 140 มาตรา 142 วรรคท้ายและมาตรา 144

ข้อ 55. (การปล่อยตัวผู้ต้องหาที่สั่งไม่ฟ้อง)

ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมหรือขังอยู่ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องแล้วให้พนักงานอัยการสั่งปล่อยหรือขอให้ศาลสั่งปล่อยผู้ต้องหาไป แล้วแต่กรณี

ข้อ 56. (กรณีผู้ต้องหาไม่สามารถต่อสู้คดีได้)

ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่สามารถต่อสู้คดีได้ เพราะป่วยหนักหรือวิกลจริตหรือเหตุอื่นอันคล้ายคลึงกัน ไม่ว่าพนักงานอัยการจะได้มีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาแล้วหรือไม่ก็ตามให้พนักงานอัยการรอกการยื่นฟ้องผู้ต้องหานั้นต่อศาลไว้ก่อนจนกว่าเหตุนั้น ๆ จะได้หมดไปแล้วจึงให้ยื่นฟ้องผู้ต้องหานั้นต่อศาล

ข้อ 57. (การแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี)

คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีที่ต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 146 หมายถึงคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีทั้งเรื่องสำหรับผู้ต้องหาแต่ละคนให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแก่พนักงานสอบสวนเพื่อแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอารษา เกษมทรัพย์ เกิดเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2507 ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน นิติศาสตร์บัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2528 และสอบไล่ได้ความรู้ชั้นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ในสมัยที่ 39 ประจำปีการศึกษา 2529 ปัจจุบันประกอบอาชีพทนายความ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย